

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 15. De Legendis seu Historiis de vitis Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

Scriptoribus Ecclesiasticis, qui ipsius ætatem præcesserunt: ad hæc tamen suppetias sæculum decimum quintum exiguas admodum subministrabat operas, quarum tamen aliquas sæculum decimum sextum, & decimum septimum Sæculum procurabat: magis tamen hoc studium in Sæculo decimo octavo floruit: cum autem in omnibus hominum conatibus semper humana imbecillitas aliquam sibi partem vendicet, ita etiam Scriptorum potissimi non sine magna circumspetione legendi sunt, fatisque periculofum foret, si omnes eorum decisiones absque sobria discussione tanquam totidem oracula acceptarentur.

§. XV.

De Legendis, seu Historiis & vitis Sanctorum.

Inter omnes Historiæ partes, quæ usque ad Sæculi decimi septimi exitum pertractabantur, nulla majorem passa est injuriam, quam illa, quæ illorum gesta recenset, qui suum nomen illustre, suamque memoriam venerandam reddiderunt, atque ab Ecclesia ob eorum merita inter Sanctos præcipuo honore recensentur. Equidem non absque ratione saniorum virorum opinio eo abibat, quod Historiæ ad regulas compositæ stu-

dium ad instar eximiae cujusdam Philosophiae esset, quae eo intimius animum moveret, quo magis clara virtutum exempla nobis exhiberet, hinc nil utilius foret, quam ejusmodi facta ad tabulas referre, ut opportuna occasione quisque suis, atque aliorum oculis talia pietatis exempla subjicere posset: quinimo hunc ipsum finem sibi praefixisse videtur Auctor libri, cui titulus: *Sophologium*, necnon ille, qui conscripsit *Speculum vitae humanae*, in quibus libris Historia cum morum doctrina grato foedere conjuncta legitur. Eo etiam ex fine publicam lucem aspexit *Vincenzii Bellovacensis Speculum*: verum hisce Auctoribus ingenii dotes ad felicem pii hujus consilii executionem necessariae defuisse videntur.

Quapropter, an eorum labores ad morum correctionem multum contulerint, dubito, pro comperto autem habeo, quod homines efficaciter ad meliorem frugem reduci admodum difficile sit, si quis eos ad veritatis agnitionem per fabulas saepe omnino infulsas, quantumvis haec ad pietatem compositae exhibeantur, ducere aggreditur: eapropter septem, aut octo illae editiones *Legendae aureae*, quam Jacobus de Voragine conscripsit, Saeculo decimo quinto divulgatae magis mihi sunt offensioni, quam pieta-

pietatis incentivo, nec mihi persuadere possum, quod hunc librum alii præter rude vulgus perlegere velint; hæc enim *legenda* tot ferme absurda, quot paginas complectitur, cunctaque sano iudicio ad-versari videntur. Magis exactum laborem exhibere nitebatur Ribadineira Jesuita, attamen vix non in eadem impigit vitia: Sanctorum enim vitas Hispano sermone eleganter quidem conscripsit, sed Historiæ veritate ubique depravata innumeræ ibidem reperiuntur fictiones prorsus risu dignæ, quamvis hic liber prælo sæpius iterato divulgatus fuisset, præcipue in Gallico idioma-te, ut rudis populi, qui plerumque historiis specietenus piis facile se decipi patitur, votis satisfaceret. Ast, ut rem ingenue fateamur, ejusmodi Scriptores, piarum fabularum, ac spiritualium commentorum Architecti, falsorumque miraculorum, & apocrypharum Historiarum inventores majus malum Ecclesiæ intulerunt, quam tum credebatur, abs dubio, eoquod illa ætate eorum licentiam tolerari posse, plerique sibi persuasum haberent. Verumtamen non modo in illis carpendum est, quod nostræ Religionis res fictionibus, ac mendaciis exornari posse, perperam crediderint, insuper pia populi credulitate, ac simplicitate abusi sint, hominesque

erroribus involverint, & quod pejus adhuc est, ejusmodi Scriptores commodam de maximi momenti veritatibus dubitandi, easque inter harum fictio-
num quisquiliis rejiciendi ansam Viris a Religione averfis præbuerint: tandem fausto prorsus fato præcipue in Galliis postea clara lux fidelibus affulsi, cujus beneficio illustrati, quod præter veritatem nihil apte ad pietatem excitare debeat, tandem agnoverunt, propterea ejusmodi Historias fabulis, nugisque scatentes neglexere, earumque loco illas adoptarunt Historias, quas Auctores longe magis eruditi, ac prudentes eis subministrarunt, quos inter haud immerito censendus est Bailletus, pluresque alii, qui eum secuti sunt. Præterea illi, qui priori sæculo genuina Sanctorum Martyrum acta collegerunt, sicut etiam Antwerpienses Jesuitæ, qui jam per plures annos innumerabilium ferme Sanctorum gesta cum tanto labore, ac sollicitudine colligunt, hancque vastissimam collectionem eruditius adornant dissertationibus, magnum præstiterunt adjumentum illis, qui Ecclesiæ Historiam, cujus pars haud infima sunt Sanctorum gesta, conscribere aggressi sunt: nec minorem illis attulerunt utilitatem acta Sanctorum ex Ordine Divi Benedicti, necnon tot alia antiqui-

antiquitatis monumenta, quæ uno abhinc sæculo a Viris eruditis sollicitè fuerunt conquisita, atque in lucem publicam edita: horum enim labore adjuti recentiores Scriptores suas Ecclesiæ Historias tuto conscribere poterant, quin aberarent a veritate, quæ sane cujuscunque Historiæ anima est. Non equidem affirmamus, quod omnia hæc monumenta ejusdem fidei, atque auctoritatis sint, facile tamen hodierno ævo prudens inter illa discrimen fieri potest, ac ferme nullus, nisi qui decipi cupit, seduci valet, præcipue si de majoris momenti historia agitur.

§. XVI.

De veterum monumentorum inquisitione.

In postremis duobus sæculis plurimi Viri docti inter primas curas habebant, ut non modo in rebus, quæ Ecclesiæ Historiam, sed quodcunque alterius generis argumentum concerneret, vetera monumenta cum summa industria conquirerent, imo hæc ipsa quamvis summo opere laboriosa sollicitudo in nostro adhuc sæculo continuatur; quis vero maxima hujus solertiæ emolumenta enarrabit, nam suscipiebantur itinera non minus longa, quam operosa, imo non raro etiam periculosa, unice, ut in re-

motis-